

ARTS

Precursors del Segle XX

Milagros Torres

La Fundació Caixa de Sabadell juntament amb la Fundació Sa Nostra ha presentat al Saló modernista de la Caixa de Sabadell durant dos mesos l'exposició *Precursors del Segle XX del neoimpressionisme al fauvisme*.

La veritat, és que ja ens estem acostumant a les bones exposicions que habitualment presenta aquesta Fundació. En moltes ocasions és la causant de que la nostra ciutat arribi més enllà de les nostres fronteres, es a dir, Barcelona i rodalies s'apropen a Sabadell per poder veure mostres que no aniran a la capital i que són prou interessants com perquè la gent es desplaçi. Si més no, nosaltres em gaudim i això es prou important.

Aquesta mostra presentava diferents punts que la feien interessant:

- Per una banda el poder veure obres d'artistes tant coneguts com Matisse, Dufy, Bonnard i Vuillard, acompanyats del no tan coneguts però coetanis i sota la mateixa línia de treball com Cross, Valtat, Manguin, Marquet i Camoin. Les

obres no ressaltaven per les seves dimensions, ni indiscutiblement per formar part de les millors dels artistes que formaven el conjunt expositiu; però moltes d'elles han sigut poc exposades, per formar part de col·leccions particulars, i això fa crear un interès per descobrir coses noves.

- Claudine Grammont explica en el text del catàleg com a motiu de l'exposició el mostrar els inicis dels fauvistas de la mà de Manguin, Marquet, Matisse i Camoin, la seva relació, la seva proximitat no només a l'hora de l'ideal estètic i de la necessitat de l'emoció plàstica sinó també en quant a amistat.

- L'exposició reuneix diferents tècniques de treball, així es podien veure aquarel·les, gouaches, dibuixos, obres gràfiques i teles.

Henri-Edmon Cross (1856-1910)
Jeune femme nue assise en plein air
Oli sobre tela 27 x 35 cm
Col·lecció particular, París

RADIO
GRAU
DIGITAL • MÚSICA • VIDEO
ELECTRODOMÈSTICS • INFORMÀTICA

Cafes
pont
Avda. Rafael Casanova, 38 • 08206 SABADELL (Espanya)
Tel. 93 726 62 22* • Fax 93 727 00 60

T'ho posem fàcil

ARTGRAF
INDÚSTRIA GRÀFICA

T. 902 145 000 - www.artgraf.es

Aquesta mostra ens permet apreciar com la senzillesa d'un traç, d'una línia o d'unes tonalitats permet la creació d'una obra plena en la que s'aprecia la necessitat de l'expressió d'un canvi, d'una trobada de noves maneres d'emocionar, de comunicar-se i de fer-se entendre. Es pot veure com hi ha unes recerques comunes per la necessitat de sortir de l'impressionisme i caminar més enllà. Per això de la mà d'aquests artistes sortiran i es treballaran ismes diferents com el fauvisme, el simbolisme i el realisme.

Aquesta exposició em dona pas a escriure sobre el fauvisme. Aprofito una mostra de la que formen part artistes reconeguts com fauistes per commemorar el centenari d'aquest moviment.

El terme fauvista va ser encunyat per el crític Louis Vauxcelles al veure al Saló de Tardor de París l'any 1905 una sèrie de pintures cromàticament exaltades al costat d'una escultura de caire clàssic. Vauxcelles va exclamar: "Donatello entre les feres!" Fera en francès es diu fauves. Tal denominació que pretenia ser un insult i un desprestigi, va ser presa per aquells artistes amb grat. A partir d'aquell moment el grup que treballava a l'entorn d'Henri Matisse (1869-1954) es va denominar fauvista. I ara estem al 2005 amb la qual cosa fa cent anys que aquest isme va agafar nom i ha passat a formar part de la història de l'art.

Va ser el primer moviment revolucionari del segle XX, els fauves van tenir una curta durada, doncs a partir de 1909 es van separar seguint cadascú el seu propi camí.

El fauvisme no va ser un moviment que tingués l'autosuficiència ni la relativa autonomia que han tingut tots els moviments moderns. Malgrat la seva existència es basà en les amistats (tal i com es pot veure en l'exposició de la Fundació Caixa de Sabadell) i els contactes professionals. Mai va ser un grup unit per unes premisses ideològiques clarament definides com va succeir amb els nabis, tampoc van fer declaracions teòriques sobre el seu treball i cap manifest de grup, com van fer la majoria de moviments moderns posteriors. Tampoc no va tenir un únic estil comú que es pugui descriure racionalment, com, per exemple, el cubisme, per la qual cosa els seus límits no estan gens nítids.

Matisse va ser qui suscitant i guiant els experiments dels seus companys més joves engendrà el fauvisme. Matisse va ser la figura dominant, però també va estar al marge en certa manera, i no només perquè era el més gran de tots ells (Braque, el més jove, tenia tretze anys menys que ell), sinó perquè va dirigir des de fora, seguint el seu propi camí i evitant qualsevol compromís.

Henri- Manguin (1874-1949)
Jeanne au chapeau, 1905
 Oli sobre tela 28 x 22 cm
 Col·lecció particular, Avignon

ARTS

La història del fauvisme és en gran part la història d'aquest període de Matisse.

A partir del fauvisme, els pintors i els escultors moderns es consideren com autònoms creadors d'objectes que posseeixen una lògica i un significat intern propi. L'obra d'art és, per a ells, una cosa nova, quelcom que no existia abans en el món, no una copia. L'artista pot fer us del seu coneixement de la realitat exterior, però es sent obligat cap a ella.

El grup fauve es va anar format poc a poc, en gran part, per associació i cooperació entre els artistes, des de les primeres trobades en 1892, passant per la reconstrucció del nucli del grup el 1900, fins complementar-se definitivament el 1906, quan el fauve més jove, Braque, començà a treballar amb els demés.

Pierre Bonnard (1867-1947)
Bord de mer, 1899
Aiguada sobre paper 13 x 18,5 cm
Col·lecció particular, Avignon

Una de les característiques generals més importants del fauvisme va ser el profund compromís amb la llibertat individual que contribueix a explicar la falta d'unitat formal del grup com a moviment i l'efimera naturalesa de la seva existència.

Els fauvestes van demostrar un interès per la ceràmica, estimular per Gauguin. Col·leccionaven ceràmica de Provença i molts van fer ceràmica en la que adoptaven formes de la seva pròpia pintura. Així mateix de l'art primitiu els va impressionar les seves connotacions emocionals, bàrbares i l'estudi del volum de les formes.

Un dels conceptes principals que va aportar el fauvisme va ser la no imitació. En qualsevol pintura fauve s'aprecia una clara fugida del procés imitatiu que implica plasmar la realitat tal com és.

L'assoliment més important dels fauvestes, dins de la tècnica, va ser l'autonomia del color amb respecte a la forma. El color es converteix en autèntic protagonista en les pintures. Feien servir els colors primaris i els seus complementaris.

Una altra característica dels fauves, afegit a la utilització de noves solucions cromàtiques, és l'interès per la llum, que va ser influenciat per l'estada de Matisse i Derain a Colliure el 1905.

Un tipus de pintura que prescindia de les ombres en el seu sentit tradicional, proposava tractar-les com a zones de color lluminós no molt diferents de les que crea la llum reflectida. Així, les zones d'ombres donaven lloc als més atractius contrastos de color, sense percebre mai taques fosques o negres, carregades de tristor.

En quant a la temàtica de les obres dels fauvestes, no es diferenciaven en absolut de les manifestacions de finals de segle passat. Els temes més tractats van ser els paisatges rurals, vistes de ciutats, retrats i interiors amb natures mortes.

En el fauvisme resulta evident el sentit vitalista i dinàmic concedit al color, a la vegada que la tècnica de pinzellades soltes i de taques es supedita al triomf de l'exaltació del mateix.

El fauvisme va revolucionar l'art al simplificar la forma i al fer servir la gamma cromàtica de manera arbitrària.

La seva influència va ser immensa, ja que va ratificar el principi de llibertat de l'impressionisme, el rebuig del clarobscur, l'adopció de la paleta clara; va significar un recolzament a l'expressionisme i va facilitar una fórmula per la intensitat dels sentits afirmatius.

RESTAURANT
cuina de mercat

Pintor Borrassà, 43-47 • 08205 SABADELL
Tels. 93 727 70 42 - 93 726 27 91

